Puistolahti 24.2.2026 67/04.01.00/2026

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous perjantaina 27.2.2026

Asia: HE 198/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle hallituksen esityksestä laiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamislaitoksessa annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

KT pitää kannatettavana hallituksen esityksen tavoitetta tehostaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa työperäisen hyväksikäytön, ihmiskaupan, harmaan talouden sekä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi. Esitettyä sääntelyä voidaan pitää pääosin välttämättömänä ja oikeasuhtaisena suhteessa sillä tavoiteltuihin yleisen edun tavoitteisiin.

KT pitää tärkeänä, että tietojen luovuttaminen rajataan viranomaisen lakisääteisen tehtävän hoitamiseen sekä välttämättömiin tai selkeästi tarpeellisiin tietoihin. Tämä tukee rikosten ehkäisyä, mahdollistaa oikea-aikaisemman ja kohdennetumman valvonnan sekä parantaa vastuullisesti ja asianmukaisesti toimivien työnantajien toimintaedellytyksiä.

Jatkovalmistelussa tehdyt täsmennykset, kuten tietojen luovuttamisen sitominen välttämättömyyteen ja työsuojeluviranomaisen tiedonsaantioikeuden tarkentaminen, vähentävät tulkinnanvaraa ja tukevat tiedonvaihdon toteutumista käytännössä yhdenmukaisesti ja tehokkaasti. KT pitää perusteltuna esitettyä muutosta koskien Rikosseuraamuslaitoksen tiedonsaantioikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta silloin, kun tiedot ovat välttämättömiä rangaistuksen täytäntöönpanon suunnittelussa, vapautumisen valmistelussa ja uusintarikollisuuden ehkäisemisessä.

Työperäinen hyväksikäyttö on vakava ja monitahoinen ilmiö, joka heikentää työntekijöiden oikeusturvaa, vääristää kilpailua työmarkkinoilla ja lisää harmaan talouden riskejä. Hyväksikäyttö kohdistuu usein erityisesti ulkomaalaistaustaiseen työvoimaan ja voi ilmetä esimerkiksi alipalkkauksena, työaikojen ja työsuhteen ehtojen laiminlyönteinä, riippuvuussuhteiden hyödyntämisenä sekä pahimmillaan ihmiskaupan kaltaisina tilanteina. Viranomaisten mahdollisuus vaihtaa tietoja ajantasaisesti on keskeinen keino ilmiön tunnistamisessa ja puuttumisessa siihen varhaisessa vaiheessa. Tehokas tiedonvaihto tukee työsuojeluvalvontaa, rikostorjuntaa ja samalla turvaa myös rehellisesti toimivien työnantajien toimintaedellytyksiä sekä työntekijöiden yhdenvertaista asemaa työmarkkinoilla.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT

Työvoimapolitiikan ja kansainvälisen rekrytoinnin asiantuntija Assi Puistolahti